

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry

Pyhäjärvenkatu 5 B
33200 Tampere
pirkanmaa@sll.fi

Muistutus
17.7.2024

Muistutus PIRELY/6083/2024

Yleissuunnitelma

Yleissuunnitelma VT3 perusparannuksesta on tehty suunnitteluvaihtoehdon 1 mukaisesti, eli siihen sisältyy n. 9 km uutta moottoritietä Lempäälän Puskiäisistä Pirkkalan Linnakallioon ja lisäksi uusi maantie ns. ”kakkoskehä” Sääksjärveltä Pirkkalan lentoasemalle.

SLL Pirkanmaan muistutukset

YVA

Maantielain 17 § mukaan yleissuunnitelma pitää laatia voimassa olevaan maakuntakaavaan perustuen. Pirkanmaan maakuntakaava laadittaessa ympäristövaikutusten arviointia (YVA) ei kuitenkaan ole tehty, ainoastaan rakenneselvitys. Voimassa oleva maakuntakaava on vahvistettu 2017 eikä sen perustaksi ei ole tehty YVA-selvitystä yleissuunnitelman kohteena olevasta Puskiäisten moottoritievarauksesta. VT3 hankkeen yhteydessä tehdyn lakisääteisen YVA-selvityksen 2022 olisi pitänyt johtaa voimassa olevan maakuntakaavan tarkistukseen. Nyt maantielaki estää YVA-selvityksen muiden vaihtoehtojen valinnan.

SLL Pirkanmaa yhtyy Lempi-metsän kansanliikkeen laajan muistutuksen perusteisiin, ja katsoo, että perusteiltaan lähes 10 vuotta vanha maakuntakaava on Puskiäisten moottoritievarauksen ja koko laajan arvokkaan Lempi-metsäalueen säilyttämistarpeen osalta vanhentunut. Se on myös vanhentunut sekä ilmastonmuutoksen että luontokadon torjunnan suhteen nykyisten kansallisten ja kansainvälisten tavoitteiden ja sopimusten osalta.

Maakuntaliitto on arvoinut, että voimassaoleva maakuntakaavan yhdyskuntarakentamisen ja liikennehankkeiden alle tulee jäämään 30 000 ha metsää, mikä tarkoittaa 3% Pirkanmaan maa-alasta. Tämä on yhtä paljon, kun nyt on suojeltua metsää. Lempi-metsän alueella se tarkoittaa huomattavaa metsätuhoa ja luotokatoa.

SLL Pirkanmaan piiri katsoo, että yleissuunnitelmaa ei voi tehdä nykyisen vanhentuneen maakuntakaavan pohjalta, vaan yleissuunnitelma tulee keskeyttää, koska tehdyn YVA-lainmukaisen selvityksen tulosten avoimen tarkastelun estää maantielain 17§ ehdoton edellytys.

Sen sijaan 2022 valmistuneen YVA-ohjelmaan perustuen tulee käynnistää voimassa olevan maakuntakaavan tarkistus koskien Puskiaisten moottoritievarausta ja samalla koko Lempi-metsäalueen maankäyttöä.

Suomen sitoutuminen EU:n ja YK:n biodiversiteettiohjelmiin ja sopimukseen erityisesti korostaa voimassa olevan maakuntakaavan varausperusteiden vanhentumista.

Myöskään valmisteilla olevassa Elonkirjo- ja energia vaihemaakuntakaavassa ei millään tavoin kompensoida voimassa olevan maakuntakaavan aiheuttamaa laajaa metsäkatoa.

VT3 perusparannus Lempäälän ja Pirkkalan välillä alkoi kolmen eri vaihtoehdon selvittämisellä. Vaihtoehtoa, jossa nykyistä väylästä olisi parannettu, ei selvitetty aidosti, joten vertailu vaihtoehtojen välillä oli mahdoton. Myös vaihtoehto 2 säilyttäisi merkittävän osan LEMPI-metsästä ja tukisi vaihtoehto 1:tä paremmin HINKU-maakuntatavoitetta.

Luontokadon torjunta: Metsäkadon laajuus Pirkanmaalla sekä Lempimetsän alueella

Metsäkadon laajuus moottoritien mahdollistaman maankäytön kautta ei nouse yleissuunnitelmassa esille. Se ei myöskään ole korostunut Elonkirjo- ja energia – vaihemaakuntakaavan päivityksessä. Metsäkatoa ei myöskään ole mainittu edes yritettävän kompensoida tai korjata. Suomi valtiona ja Pirkanmaan maakunta ovat sitoutuneet luontokadon torjuntaan, missä metsien häviäminen on yksi luontokatoa ja ilmastonmuutosta kiihdyttävistä tekijöistä.

Muita huomioita:

Yleissuunnitelmassa on huolimattomuusvirheitä, kuten Rajajärven eritasoliittymästä puhuttaessa sivulla 89, jossa mainitaan, että tyyppiä valittiin puolineliapila, kun taas sivulla 92 rombinen.

Asiavirheistä nostamme viheryhteyksien turvaamisen. Viheryhteyksien turvaamiseksi ei riitä yksi 50 m leveä betonikansisilta moottoritien yli tai yksi 140 m pitkä silta (s. 95), jonka alta eläimet voivat liikkua ja kasvit levittäytyä tien eristämiltä alueilta toisille. Kasvien osalta ainoastaan juuri sillä paikalla kasvavat lajit saattavat siirtyä ja nekin epävarmasti ja hitaasti.

Sillat eivät mitenkään korvaa yhtenäistä esteetöntä viheryhteyttä. Väite, että ne turvaavat viheryhteydet on perusteeton. Vihersiltojen toiminta tulee selvittää ja osa silloista tulee olla Karkunvuoren tunnelin kaltaisia, jossa tien ylittää koskematon luontoalue.

Yleissuunnitelmassa on huomioitu moottoritien haitta luonnolle ja virkistykselle sekä todettu, että Pirkanmaan maakuntakaava ei vastaa nykytilaa alueen osalta, kun se ei huomioi voimakasta virkistyskäyttöä. Viheryhteyden katkeamisen näkee yleissuunnitelmassa sivulla 61 (kuva 40).

Lisäksi sivuilla 117–118 arvioidut hankkeen vaikutukset suhteessa Suomen valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin ovat perustelemattomia ja ristiriitaisesti tavoitteiden vastaisuuksia on merkitty ”osin toteutuvaksi”.

SLL Pirkanmaan piirin esitykset

SLL Pirkanmaa esittää, että todellinen vaihtoehto nykyisten väylien korjaamiseksi siten, että liikenneolot paranevat ja melusuojaus tehostuvat tehdään ensin ja vasta sen jälkeen tutkitaan, onko tarvetta linjata moottoritietä koskemattomalle alueelle.

Katsomme, ettei yleissuunnitelmaa voi tehdä nykyisen vanhentuneen maakuntakaavan pohjalta, vaan yleissuunnitelma tulee keskeyttää, koska tehdyn YVA-lainmukaisen selvityksen tulosten avoimen tarkastelun estää maantielain 17§ ehdoton edellytys.

Maakuntakaavan mukaisuus ei ole peruste, jollei maakuntakaavaa tehtäessä ole selvitetty moottoritien ympäristö- ja ilmastovaikutuksia.

Tampereella 17.7.2024

Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry

Antti Virnes
puheenjohtaja

Kristiina Kaila
varapuheenjohtaja